

PM Beslutsunderlag

DATUM: 2010-06-30
AVDELNING: Avdelningen för penningpolitik

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
DNR 2010-547-APP

■ Förändringar i skillnaden mellan reporäntan och räntor i de stående faciliteterna

Förslag till beslut

Direktionen föreslås besluta att

- Skillnaden mellan reporäntan och räntorna i de stående faciliteterna ska återställas till den nivå som gällde före den 22 april 2009. Detta innebär att inlåningsräntan ska vara reporäntan minus 0,75 procentenheter och att utlåningsräntan ska vara reporäntan plus 0,75 procentenheter.

Bakgrund

Riksbankens räntestyrningssystem innehåller flera komponenter för att styra den allra kortaste räntan, den så kallade dagslåneräntan. För det första tillhandahåller Riksbanken så kallade stående faciliteter. Det innebär att bankerna kan låna pengar av, respektive placera pengar hos Riksbanken över natten. Den ränta som banken får då den placerar pengar hos Riksbanken över natten är Riksbankens inlåningsränta. På motsvarande sätt får banken betala Riksbankens utlåningsränta om banken lånar pengar av Riksbanken över natten.¹ Inlåningsräntan är "golvet" och utlåningsräntan "tak" i den så kallade räntekorridoren som är knuten till reporäntan med ett tillägg/avdrag om 0,50 procentenheter (från den 22 april 2009). Räntekorridoren sätter en övre och nedre gräns för dagslåneräntan eftersom en bank med lånebehov alltid kan låna i Riksbanken till utlåningsräntan och en bank med placeringsbehov alltid kan placera överskottet i Riksbanken till inlåningsräntan. Eftersom det är en skillnad mellan inlånings- och utlåningsräntan skapas ett incitament för bankerna att komma överens om en ränta som ligger mellan den ränta som respektive bank skulle få betala eller erhålla hos Riksbanken.

För det andra använder Riksbanken reporäntan för att signalera var dagslåneräntan ska ligga. Reporäntan är den ränta som erhålls på de riksbankscertifikat som Riksbanken emitterar en gång i veckan.² För det tredje genomför Riksbanken finjusterande operationer varje dag för att stabilisera dagslåneräntan. Det sker genom att banksystemet som helhet får låna eller placera i Riksbanken till reporäntan plus/minus

¹ All utlåning sker mot säkerhet.

² På grund av Riksbankens utlåning på längre löptid till bankerna har banksystemet som helhet ett placeringsbehov vilket Riksbanken tillgodoser genom att ge ut riksbankscertifikat. Om banksystemet istället har ett lånebehov tillgodoser Riksbanken detta genom att köpa värdepapper med ett samtidigt avtal om återförsäljning, en sk repa. I båda fallen är den ränta som bankerna erhåller respektive betalar lika med reporäntan.

0,1 procentenheter, beroende på om banksystemet som helhet har ett över- eller underskott mot Riksbanken vid slutet av dagen. Detta leder till att dagslåneräntan hålls inom ett smalare band än räntekorridoren och att den penningpolitiska implementeringen blir effektivare.

Bredden på räntekorridoren var under många år och fram till april 2009 1,50 procentenheter, dvs. inlåningsräntan var 0,75 procentenheter under reporäntan och utlåningsräntan var 0,75 procentenheter över. Korridorens bredd kan ses som en avvägning mellan två ting. Å ena sidan talar behovet av en klar penningpolitisk signalering för en mycket smal korridor. Å den andra sidan skapar en bred korridor förutsättningar för en fungerande dagslånemarknad i och med att det skapas starka incitament för bankerna att handla dagslån med varandra.

När Riksbanken i april 2009 sänkte reporäntan till 0,50 procent gjordes en justering av räntekorridoren. Det fanns då en oro för eventuella negativa effekter av en negativ inlåningsränta. Bedömningen som gjordes var att en något smalare korridor inte väsentligen skulle försämra incitamenten för bankerna att handla dagslån med varandra. När reporäntan i juli 2009 sänktes till 0,25 procent gjordes bedömningen att en ytterligare krympning kunde försvaga dessa incitament. Därför behölls korridorbredden, och Riksbankens inlåningsränta har sedan dess varit negativ, utan några operativa problem.

Överväganden

Erfarenheterna har varit goda med en korridorbredd om såväl 1,50 procentenheter som 1,0 procentenheter under det senaste året. Det finns nu skäl att återgå till den historiskt sett normala bredden på räntekorridoren. Åtgärden kan ses som en del av normaliseringen av penningpolitiken.